

RIUADA DEL RIU TER, ONYAR I GÜELL

12 d'octubre de 1970

Fitxa informativa de les marques de l'aigua al territori

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Any de la riuada	1970
Conca	Ter
Riu	Onyar
Municipi	Girona
Lloc	Barri Vell



Font: ACA (20/01/2011)

Nom – Topònim	Carrer Ballesteries, 11
Situació de la marca	Façana de l'edifici, al costat de la porta d'entrada
Nivell assolit	1,26 m sobre el terra de la façana (carrer)
Tipus de marca	Ratlla/es pintada/es de nivell amb la/es data/es (dia, mes, any)
Coordenades UTM (ETRS89)	X: 485.498, Y: 4.648.202
Altitud del carrer	70 m
Observacions	Ratlles pintades per particulars

DESCRIPCIÓ

Fonts: Inundaciones históricas en la Cuencas Internas de Catalunya. Tomo II. Comisión Técnica de Emergencia por Inundaciones (D.G.O.H i C.E.H.). Octubre 1983.

La gestió del risc d'inundació a la ciutat de Girona. Anna Ribas Palom i David Saurí Pujol. Revista de Girona nº 160, setembre – octubre de 1993.

Natura, societat i calamitat. Una aproximació a les inundacions històriques de la ciutat de Girona. Anna Ribas Palom. Tesi Doctoral, 1994.

La ciutat de Girona està situada en el punt de confluència dels rius Ter, Onyar, Güell i Galligants, per tant és tracta d'una ciutat interflumina. Aquesta disposició ha marcat històricament el creixement i la fesomia urbana de la ciutat. Des de temps immemorials la ciutat ha patit els efectes de les inundacions. La construcció de les preses del Pasteral i Sau (1962-63), i la de Susqueda (1968), van contribuir en gran mesura a disminuir el risc d'inundacions ocasionades pel Ter.

Arran de la gran avinguda del riu Onyar de l'octubre de 1970, es van executar, entre els anys 1970 i 1972, les obres d'endegament del riu al seu pas per la ciutat fins a donar-li la forma actual (secció prismàtica de formigó).

En el marc de les mateixes actuacions de prevenció d'inundacions també es va desviar i endegar la llera del Güell i els seus afluents, la riera Massana, el Marroc i la riera Mus, els desbordaments dels quals històricament provocaven la inundació de tota la zona de Santa Eugènia.

El 12 d'octubre de 1970 hi va haver una avinguda i posterior inundació considerada a Girona com la que més danys va causar, és a dir, la més forta i intensa que es va patir fins aquell moment del segle XX, negant unes tres quartes parts de la ciutat. En poques hores, es produeixen tres tipus d'inundacions diferents.

Les aigües de la riera Massana, unides a les del riu Güell, es van desbordar tot cobrint el camp de Sant Narcís i negant els baixos de la major part d'habitatges i comerços. D'altra banda, el riu Onyar, després de trencar un mur de contenció, va envair els carrers i places de la ciutat. Es va desbordar des del carrer del Carme i va negar la plataforma de la Plaça de Catalunya.

No hi va haver cap víctima, però sí prop de 2.000 damnificats i unes pèrdues econòmiques de més de 500 milions de les antigues pessetes. Més de 200 edificis de la ciutat van patir danys en una o altra mesura a causa d'aquesta inundació. El servei telefònic va quedar tallat a Girona i la ciutat sense corrent elèctric. Així mateix, les comunicacions per carretera i ferrocarril van quedar afectades.

És en aquest mateix any que Josep Maria Llansó de Vinyals (director de la Confederación Hidrogràfica del Pirineo Oriental des de 1974 fins al 1986 i acte seguit, el primer director de la recentment creada Junta d'Aigües de Catalunya fins al mes de desembre de 1987 en què es va jubilar), va dissenyar un pla hidràulic especial.

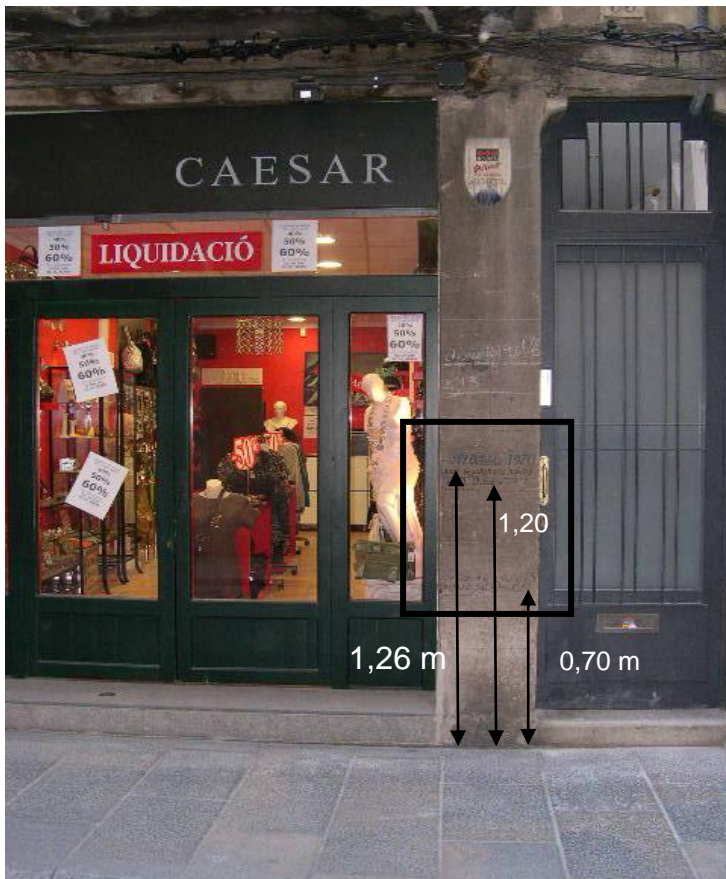
MAPA D'UBICACIÓ

Mapa detallat del lloc i punt de Girona on estan situades les marques de les inundacions, prop de la confluència de l'Onyar i el Ter.



Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)

FOTOGRAFIES DE LOCALITZACIÓ



**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11. Girona.**

En el carrer Ballesteries, paral·lel al riu Onyar en primer terme pel marge dret, hi ha tres marques corresponents a altres tantes riuades. Aquestes són recordades a la columna de la façana que hi ha entre l'entrada a l'edifici i la botiga situada a l'esquerra de la mateixa.

La marca de la inundació de 1970 està indicada amb la fletxa de l'esquerra, igual que el text i la numeració corresponent a la seva alçada (1,26 m) és més gran.

Font: ACA (20/01/2011)

**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

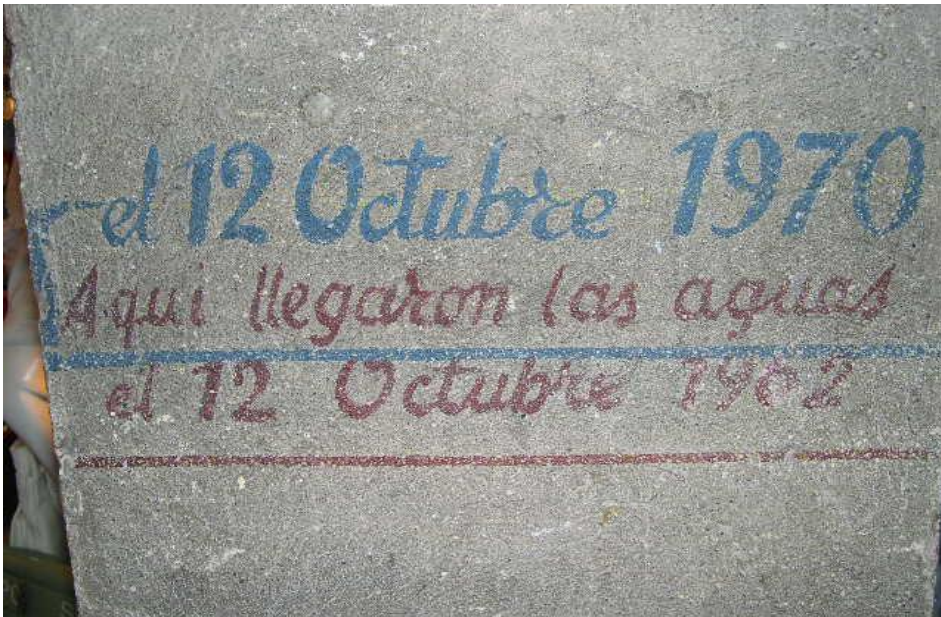
Les marques són ratlles fetes a la columna de la façana, entre la porta d'entrada i la botiga anomenada actualment Caesar.

Es poden veure els dos textos i les dues ratlles horitzontals de les marques d'aigua en diferents colors, blau la riuada de 1970 que ara tractem i vermell la de 1962.

Curiosament es dona la coincidència de que aquestes dues riuades van esdevenir el mateix dia, 12 d'octubre, però d'anys diferents.

Font: ACA (20/01/2011)



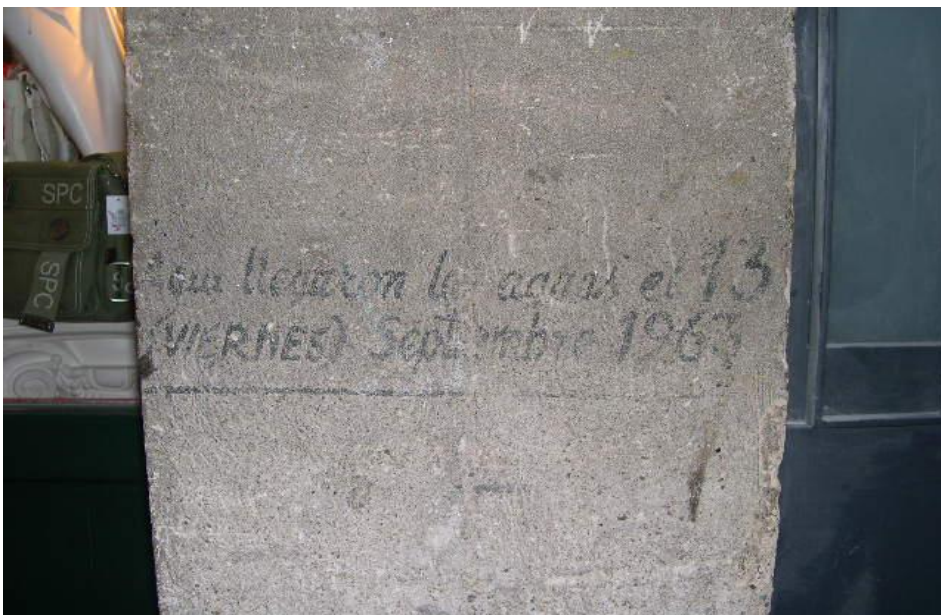


**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

Els nivells més alts assolits estan indicats per la ratlla blava: riuada del 12 d'octubre de 1970 i per la ratlla vermella: riuada del 12 d'octubre de 1962.

La primera, que és la que ara ens ocupa, va arribar a 1,26 m sobre la base del carrer i la segona a 1,20 m.

Font: ACA (20/01/2011)



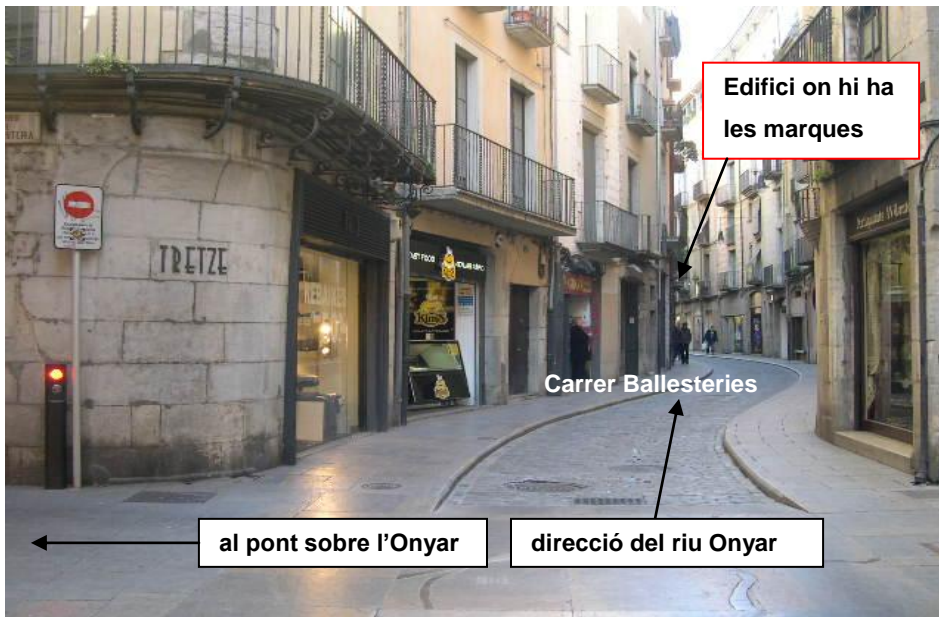
**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

Les tres riuades, la de 1963 objecte d'aquest informe, la de 1970 i la de 1962, estan indicades a la mateixa façana.

La riuada del 13 de setembre de 1963 va arribar a 0,70 m sobre la base del carrer. És la més baixa de les tres riuades de les que guarda memòria el Carrer Ballesteries.

Es pot observar el desgast del text i la ratlla en comparació amb les anteriors marques de més amunt. Potser a causa la seva situació, a tan sols 0,70 m del terra del carrer, on el desgast i la deterioració incideixen més directament.

Font: ACA (20/01/2011)



**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

El carrer Ballesteries està justament al darrera del riu Onyar.

Es tracta d'un carrer estret del centre històric de la ciutat de Girona. Des de l'edifici on estan les marques de les riuades fins al riu Onyar hi ha poca distància, només s'ha de pujar una mica carrer amunt i tombar a la dreta on trobarem el pont de Sant Agustí sobre l'Onyar.

Font: ACA (20/01/2011)



**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

El pont de Sant Agustí comunica la plaça Independència amb el final del carrer de l'Argenteria, a l'alçada dels Quatre Cantons. Des d'aquest pont es pot contemplar la imatge més típica de les façanes de les cases de l'Onyar. Aquestes cases, que es caracteritzen pels seus colors terrosos, cremes, rosats i grocs, foren construïdes sobre les restes de l'antiga muralla fluvial durant els segles XVII a XX. L'any 1983 van ser restaurades pels arquitectes Josep Fuses i Joan M. Viader.

Font: ACA (20/01/2011)

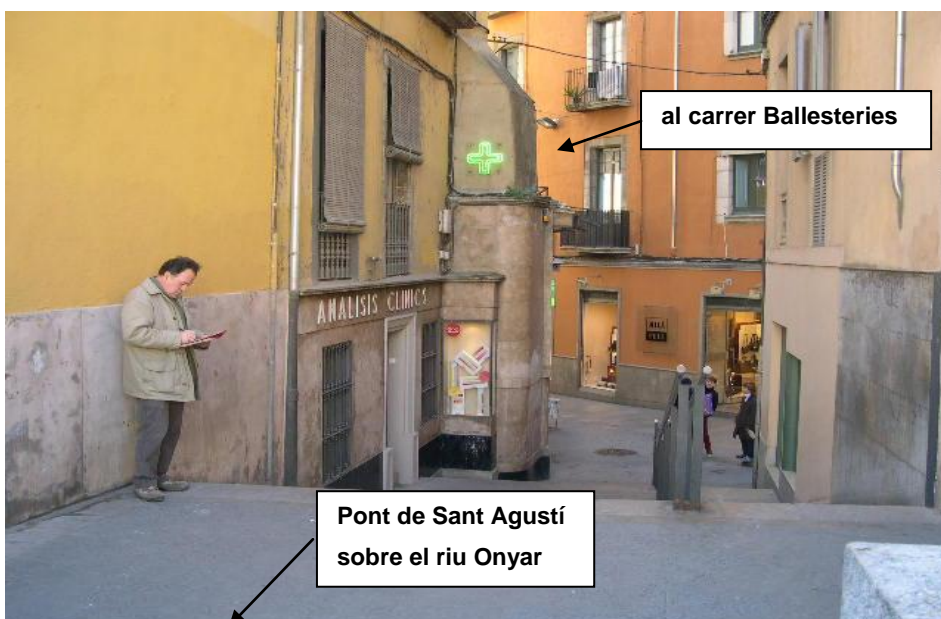


**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

Vista de l'Onyar des d'aigua amunt del pont de Sant Agustí.

Es pot observar un altre dels ponts de la ciutat: el Pont de les Peixateries Velles, Pont de Ferro, Pont de les Palanques Vermelles o Pont d'Eiffel que va ser construït l'any 1876 per l'empresa de Gustav Eiffel. El nom de les Peixateries Velles és en memòria de la llotja de peix que hi havia antigament prop del riu Onyar, aigua amunt del pont de Sant Agustí.

Font: ACA (20/01/2011)



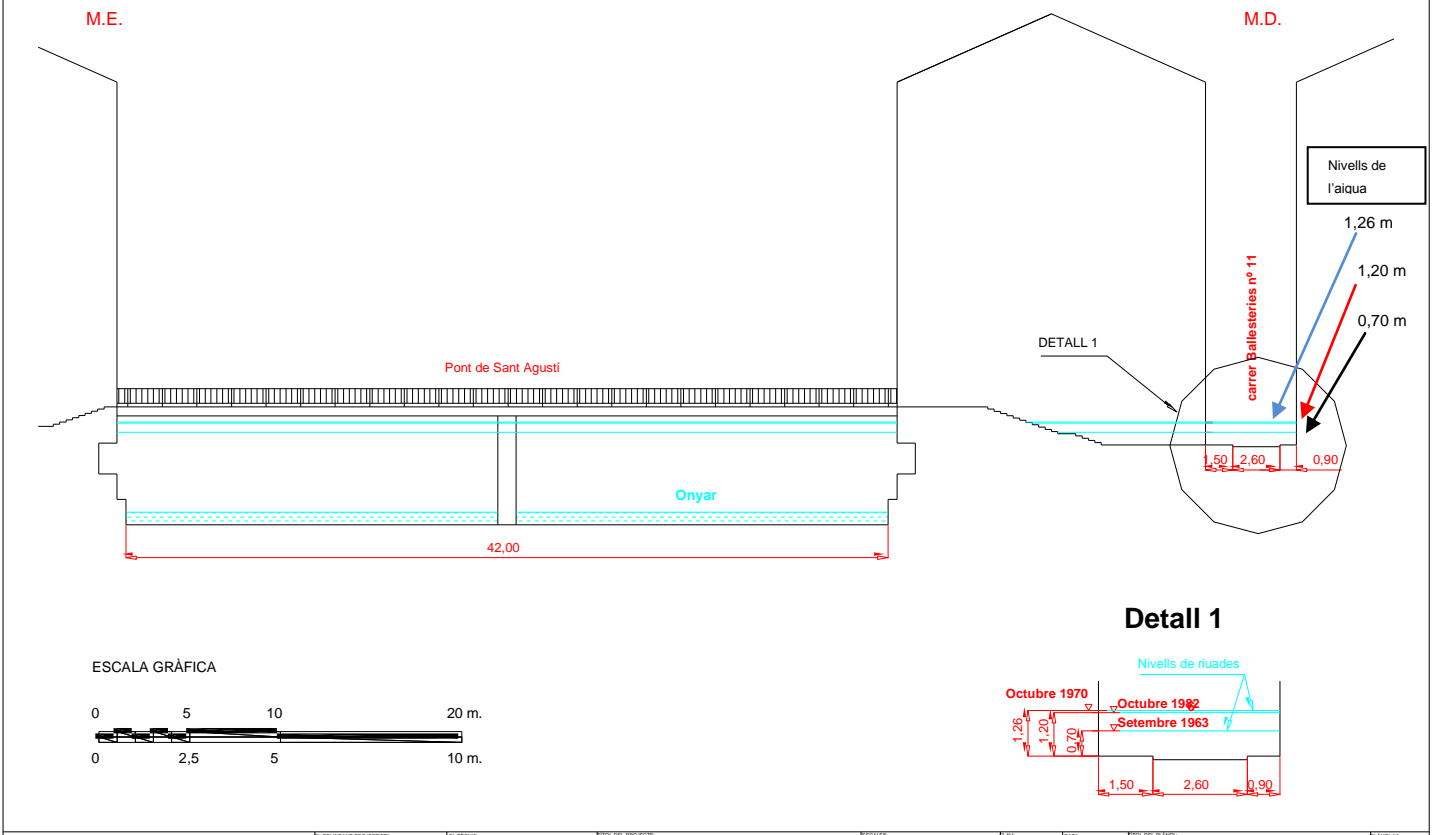
**Riuada 12/10/1970.
Rius Ter, Onyar i Güell.
Carrer Ballesteries, 11.
Girona.**

Vista de l'accés al pont de Sant Agustí des del Carrer Ballesteries. La cota de la part del terra més alta de la foto és, així mateix, més alta que el nivell assolit per les riuades. El riu va desbordar des d'aigua amunt i va baixar pel carrer Ballesteries i d'altres, negant els portals i les plantes baixes dels edificis. La plataforma d'accés al pont i l'últim tram de les escales que hi pugen van quedar lliures per les raons ja indicades.

Font: ACA (20/01/2011)

MAPES I PLÀNOLS DE SECCIONS

PLAQUES, MARQUES, SENYALS O INSCRIPCIONS D'INUNDACIONS
Riu Onyar. Carrer Ballesteries nº 11. Girona.



aca_mat_17079_1970q_v1